

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ

SINAV UYGULAMA ESASLARI

Öğrencilere Yönelik

Kapsam	ESOGÜ Psikoloji Bölümü Lisans Programı
Hazırlayan	Psikoloji Bölümü
Onay	Bölüm Kurulu Kararı
Tarih	2026

1. AMAÇ

Bu uygulama esasları, ESOGÜ Psikoloji Bölümü bünyesinde yürütülen lisans sınavlarında sınav düzenini ve akademik dürüstlüğü güvence altına almak amacıyla hazırlanmıştır. Esaslar; öğrencilerin sınav sürecindeki hak ve sorumluluklarını açıklar, kopya ve ihlal durumlarında izlenecek yolu gösterir.

2. SINAV KURALLARI

- Öğrenciler, sınav başlamadan önce derse ait sınıfta hazır bulunmalıdır.
- Sınav başladıktan sonra ilk yarısı ile son 10 dakika içinde sınav salonundan çıkılamaz.
- Sınava başlangıçtan itibaren 15 dakika geç kalınması durumunda öğrenci sınava alınmaz. (Bölüm uygulaması)
- Zorunlu nedenlerle salondan ayrılması gereken öğrenci geri alınmaz.
- Sınavda cep telefonu ve diğer elektronik cihazlar gözetmen tarafından toplanır; sınav bitiminde iade edilir.
- Kimlik kartı (öğrenci veya nüfus cüzdanı) sınav süresince masada görünür şekilde bulundurulmalıdır.
- Ders notları, kitap, defter gibi izin verilmeyen materyallerin kullanımı kesinlikle yasaktır.
- Sınav süresince başka öğrencilerle konuşmak, not alışverişi yapmak yasaktır.
- Kopya girişimi ya da kopya tespiti hâlinde öğrencinin sınavı derhal sonlandırılır; durum tutanakla kayıt altına alınır ve disiplin sürecine yönlendirilir.

- Sınav bitiminde sınav kâğıdı gözetmene teslim edilmeli ve yoklama listesi imzalanmalıdır.
- Engel durumu veya sağlık gerekçesiyle sınav düzenlemesi talep eden öğrencilerin, ilgili belgeleriyle birlikte önceden Fakülte Dekanlığına başvurması zorunludur.

3. İTİRAZ VE DİSİPLİN

Sınav uygulamalarına ilişkin itirazlarda ESOGÜ Önlisans ve Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanır. Öğrenci, sınav sonuçlarına itiraz etmek istediğinde aşağıdaki süreç geçerlidir:

İtiraz süresi: Sonuçların ilanını izleyen 7 (yedi) iş günü içinde

Başvuru yeri: Fakülte Dekanlığı

Başvuru şekli: Yazılı dilekçe

4. YÜRÜRLÜK

Bu uygulama esasları, Psikoloji Bölüm Kurulu kararıyla yürürlüğe girer ve Bölüm Başkanlığı tarafından güncellenir. Esasların uygulanmasından Bölüm Başkanlığı sorumludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ

SINAV UYGULAMA ESASLARI

Gözetmenlere Yönelik

Kapsam	ESOGÜ Psikoloji Bölümü Lisans Programı
Hazırlayan	Psikoloji Bölümü
Onay	Bölüm Kurulu Kararı
Tarih	2026

1. AMAÇ

Bu uygulama esasları, ESOGÜ Psikoloji Bölümü bünyesinde yürütülen lisans sınavlarında görev alan öğretim elemanlarının uyması gereken ilkeleri ve tutanak yükümlülüklerini düzenlemektedir.

2. GÖZETMEN KURALLARI

- Gözetmenler, sınavdan en az 10 dakika önce salonunda hazır bulunmalıdır.
- Sınav başlamadan önce cep telefonu ve elektronik cihazlar öğrencilerden toplanarak güvenli bir yerde muhafaza edilmeli; sınav bitiminde iade edilmelidir.
- Kimlik kontrolü yapılmalı; kimlik kartı bulunmayan öğrenciler için durum tutanakla kayıt altına alınmalıdır.
- Sınav öncesinde oturma düzeni ve sıralar kontrol edilmeli; gerektiğinde kopya riskini azaltmak amacıyla öğrenciler yeniden yerleştirilmelidir.
- Sınav süresince salon düzeni ve sessizlik sağlanmalıdır.
- Kopya girişi veya kopya tespiti hâlinde öğrencinin sınavı derhal sonlandırılır ve durum tutanakla kayıt altına alınır.
- Gözetmen, sınav süresi boyunca salonu terk etmemelidir; zorunlu hâllerde yerine başka bir gözetmen görevlendirilmelidir.
- Sınav bitiminde tüm sınav evrakı (cevap kâğıtları, soru kâğıtları, yoklama listesi) sayılarak teslim edilmelidir.
- Gözetmenler, sınav esnasında zorunlu durumlar dışında telefon kullanmamalıdır.

- Engel durumu veya sağlık gerekçesiyle özel düzenleme gerektiren öğrencilerin bilgisi önceden Fakülte Dekanlığı tarafından iletilir; gözetmen bu öğrencilere gerekli kolaylığı sağlar.

3. TUTANAK VE RAPORLAMA

3.1 Yoklama

Her sınavda yoklama tutanağı düzenlenir. Tutanakta aşağıdaki bilgiler yer alır:

Ders adı ve kodu
Sınav tarihi
Sınav saati (başlangıç – bitiş)
Salon / derslik adı
Sınava katılan öğrenci sayısı
Gözetmen imzası

Sınav bitiminde gözetmen, yoklama listesinin sonuna sınava kaç öğrencinin katıldığını belirtmeli ve imzasını atmalıdır.

3.2 Kopya Vakası

Kopya girişimi ya da kopya tespiti hâlinde gözetmen, en kısa sürede Fakülte Dekanlığı'na yazılı tutanak sunmakla yükümlüdür. Tutanak formu Bölüm Sekreterliği'nden temin edilir. Tutanakta aşağıdaki bilgiler bulunmalıdır:

Ders kodu ve adı
Sınav tarihi ve saati
Salon / derslik adı
Olayın gerçekleştiği saat
Kopya girişiminin niteliği (el yazısı, elektronik cihaz, vb.)
Varsa el komulan materyaller
İlgili öğrencinin adı, soyadı ve öğrenci numarası
Gözetmenin adı, soyadı ve imzası

4. YÜRÜRLÜK

Bu uygulama esasları, Psikoloji Bölüm Kurulu kararıyla yürürlüğe girer ve Bölüm Başkanlığı tarafından güncellenir. Esasların uygulanmasından Bölüm Başkanlığı sorumludur.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ

ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIMINA İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI
Lisans Öğrencilerine Yönelik

Kapsam	ESOGÜ Psikoloji Bölümü Lisans Programı
Hazırlayan	Psikoloji Bölümü
Onay	Bölüm Kurulu Kararı
Tarih	2026
Referanslar	YÖK, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber (2024) TÜBİTAK, Destek Süreçlerinde Üretken Yapay Zekânın (ÜYZ) Sorumlu ve Güvenilir Kullanımı Rehberi (2025)

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu uygulama esasları, ESOĞÜ Psikoloji Bölümü lisans öğrencilerinin akademik çalışmalarında üretken yapay zekâ (YZ) araçlarını etik, şeffaf ve sorumlu biçimde kullanmalarına rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Esaslar; ödev, rapor, proje ve bitirme çalışmaları, araştırma süreçleri ve sunum hazırlığı gibi akademik faaliyetleri kapsar. Esaslar rehberlik odaklıdır; YZ araçlarını yasaklamayı değil, bilinçli ve sorumlu kullanımını desteklemeyi amaçlar.

2. TEMEL İLKELER

- Akademik dürüstlük:** YZ araçları öğrenciyi destekleyebilir; ancak çalışmanın düşünsel katkısı ve içeriğin sorumluluğu öğrenciye aittir. ÜYZ bir çalışmada yazar olarak gösterilemez.
- Özgün düşünce** öğrenciye aittir: Hipotez geliştirme, bulguların tartışılması ve yorumlanması gibi üst düzey beceri gerektiren aşamalar ÜYZ'ye bırakılmamalıdır.
- Şeffaflık:** Çalışmada YZ araçlarından önemli ölçüde yararlanıldığında bu durumun beyan edilmesi beklenir (bkz. Madde 6).
- Eleştirel değerlendirme:** YZ çıktıları hatalı, eksik veya uydurma bilgi içerebilir. Çıktıların özgün kaynaklarla doğrulanması öğrencinin sorumluluğundadır.
- Gizlilik ve veri koruma:** Araştırma katılımcılarına ait kişisel veriler anonimleştirilmeden YZ araçlarına girilmemelidir (bkz. Madde 7).

3. DERS BAZINDA UYGULAMA

- Dersin öğretim elemanı, dersin öğrenme kazanımlarını gözeterek o derste YZ kullanımını serbest bırakabilir, sınırlayabilir veya belirli görevlerde tamamen kapatabilir. Bu tercih ders bilgi formunda ya da dönem başında öğrencilere yazılı olarak duyurulur.
- Öğretim elemanının ayrıca bir düzenleme yapmadığı durumlarda bu esaslar uygulanır.
- Sınavlarda, öğretim elemanı açıkça izin vermedikçe YZ araçları kullanılamaz.

4. ÖNERİLEN KULLANIM ALANLARI

Ders bazındaki düzenlemelere aykırı olmamak koşuluyla aşağıdaki kullanımlar uygun kabul edilir:

4.1 Yazım ve Dil Desteği

- Yazım ve dilbilgisi denetimi, akademik dilin geliştirilmesi
- Kaynak gösterme biçiminin (ör. APA) kontrolü
- Yabancı dildeki metinleri anlamaya yönelik çeviri desteği

4.2 Öğrenme ve Araştırma Desteği

- Bir konuyu anlamak ve kavramları açıklamak
- Literatür taramasına başlangıç noktası bulmak (önerilen kaynakların gerçekten var olduğu ve doğru aktarıldığı öğrenci tarafından kontrol edilmelidir)
- Kendi yazdığı metne geri bildirim almak

4.3 Veri Analizi

- İstatistiksel analiz kodu (R, Python, JASP sözdizimi vb.) yazma ve hata ayıklama desteği. Analiz öğrencinin kendi yazılımında yürütülür; öğrenci, kodun ne yaptığını ve seçilen analizin gerekçesini açıklayabilmelidir.
- Analiz sonuçlarının yorumlanması öğrencinin sorumluluğundadır ve ÜYZ'ye bırakılmaz.
- Anonim veya yapay (simüle) veri setleri üzerinde analiz pratiği

5. KABUL EDİLMEYEN KULLANIMLAR

Aşağıdaki kullanımlar akademik dürüstlük ilkesine aykırıdır:

- Ödev, rapor veya bitirme çalışmasının tamamının ya da büyük bölümünün YZ aracına ürettirilip öğrencinin kendi çalışması gibi sunulması
- Öğretim elemanının izin vermediği sınav veya görevlerde YZ kullanılması
- Hipotez geliştirme, tartışma veya yorum bölümlerinin ÜYZ'ye yazdırılması
- ÜYZ'nin gerçek katılımcıların yerine kullanılması ya da ÜYZ ile üretilen verinin gerçek veri gibi sunulması
- Anonimleştirilmemiş kişisel verilerin YZ araçlarına girilmesi
- Doğrulanmamış veya uydurma kaynakların atıf olarak kullanılması

6. BEYAN

Çalışmanın hazırlanmasında YZ araçlarından önemli ölçüde yararlanılmışsa (ör. metin taslağı, özet, analiz kodu, içerik düzenleme), çalışmanın sonuna "YZ Kullanım Beyanı" başlığıyla aşağıdaki bilgiler eklenir:

Kullanılan araç ve sürümü (ör. ChatGPT, Claude, Gemini)

Kullanım tarihi

*Kullanım amacı ve çalışmanın hangi aşamasında veya bölümünde kullanıldığı
YZ çıktısının nasıl kontrol edildiği ve ne ölçüde değiştirildiği*

Araştırma raporu ve bitirme çalışmalarında bu bilgiler ayrıca yöntem bölümünde belirtilir.

Yalnızca yazım ve dilbilgisi denetimi için beyan gerekmez. Metnin ÜYZ ile yeniden yazılması veya akademik dilinin düzenlenmesi ise beyan kapsamındadır.

7. ARAŞTIRMA VERİSİ, GİZLİLİK VE ÖZGÜN FİKİRLER

- Araştırma katılımcılarına ait kişisel veriler, YZ araçlarının dışında anonimleştirilmedikçe veya maskelenmedikçe bu araçlara girilmemelidir. Bu, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamında bir yükümlülüktür.
- Veriler; etik kurul onayı ve katılımcılara sunulan aydınlatılmış onam formunda belirtilen amaç ve yöntemlerle sınırlı olarak işlenebilir. Katılımcılara YZ araçlarıyla işleneceği bildirilmemiş veriler bu araçlarla işlenmez.
- Araştırmada ÜYZ kullanılacaksa etik kurul başvurusunda kullanımın amacı, kapsamı ve niteliği belirtilmelidir.
- Kullanılan aracın kullanım şartları ve gizlilik politikası okunmalıdır. Birçok ticari YZ hizmeti, girilen içerikleri model geliştirmede kullanabilir. Özgün fikirlerin, yöntemlerin veya belgelerin bu araçlara girilmesi istenmeyen sonuçlar doğurabilir; verilerin eğitimde kullanılmasını kapatan ayarlar tercih edilmeli ve gerektiğinden fazla ayrıntı paylaşılmamalıdır.
- Tereddüt hâlinde danışman öğretim elemanına veya Bölüm Başkanlığına danışılmalıdır.

8. İHLALLER VE DEĞERLENDİRME

- Bu esaslara aykırı kullanım şüphesinde öğrenciye açıklama yapma imkânı tanınır. Ders kapsamındaki değerlendirme dersin öğretim elemanınca yapılır.
- YZ tespit araçlarının sonuçları güvenilirlik açısından sınırlıdır ve tek başına ihlal kanıtı olarak kabul edilmez; diğer bulgularla birlikte değerlendirilir.
- Disiplin gerektiren durumlarda Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır. Akademik çalışmaların başkalarına hazırlanmasına ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümleri saklıdır.

9. YÜRÜRLÜK VE GÜNCELLEME

Bu uygulama esasları, Psikoloji Bölüm Kurulu kararıyla yürürlüğe girer ve Fakülte Dekanlığına bilgi amacıyla sunulur. YZ teknolojilerindeki ve ilgili mevzuattaki gelişmeler doğrultusunda Bölüm Başkanlığı tarafından gözden geçirilir. Bu esaslarda hüküm bulunmayan hâllerde YÖK ve Üniversite mevzuatı ile üst kurulların kararları uygulanır.